

ลวดลายผ้า เป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมที่เป็นบ่อเกิดของความงามในทัศนะของผู้ผลิตผ้า เป็นเครื่องมือการสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม ลวดลายผ้าลาว เป็นสิ่งที่ไม่มีความอธิบายอย่างเป็นเหตุเป็นผล หากแต่มีพลังอำนาจในการโน้มน้าวจิตใจของมนุษย์ เริ่มตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงบทบาทหน้าที่ของผ้าในสังคม สังคมลาว เป็นสังคมที่มีระเบียบแบบแผนที่เคร่งครัด การแบ่งแยกสถานภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์กับวัตถุ พฤติกรรม และความคิดที่อยู่ภายใต้กรอบทางสังคม ลวดลายผ้าสะท้อนระบบความคิดที่เป็นระเบียบของมนุษย์ เจก เช่นเดียวกับระเบียบทางสังคม

สังคมบ้านทุ่งนากำ เนิดขึ้นจากสงคราม แต่กระนั้นสงครามก็หาได้ทำลายความงามลงได้ไม่ เพราะความงามเป็นคุณค่าทางอารมณ์ของสังคมหากใช้ เฉพาะปัจเจกไม่คนลาวนำความงามมา เป็น เครื่องมือทางสร้างสังคมที่มีประสิทธิภาพในการสร้างการรับรู้ผ่านภาพในวัตถุที่ดำรงความหมายทางอารมณ์ เพราะความงามสร้างการยอมรับได้ดีกว่าและสำเร็จผลกว่าในการรวมกลุ่มทางสังคมนอกเหนือจากความศรัทธาความเชื่อ ฉะนั้น ลวดลายผ้าเป็นสัญลักษณ์ที่มีรากอยู่บนความงามเชิงศิลปะ ซึ่งเป็นพันธะทางอารมณ์ของสังคม และถูกร้อยรัดกับกิจกรรม เพศ พื้นที่ และเวลา การแบ่งแรงงานทางสังคมที่เน้นบทบาททางเพศ ทำให้ชายและหญิงมีกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ และบทบาทหน้าที่ที่ตรงกันข้ามกัน ผู้ชายมีหน้าที่ในการผลิตอาหาร ทว่าผู้หญิงมีหน้าที่ในการผลิตเครื่องนุ่งห่ม ซึ่งลักษณะดังกล่าวถูกดำเนินอย่างสอดคล้องกับโครงสร้างสังคมที่ผู้หญิง เป็นผู้ครอบครองบ้าน แบบแผนการตั้งถิ่นฐานหลังการแต่งงาน การสืบทอดมรดก กระบวนการเรียนรู้ เป็นต้น การตั้งถิ่นฐานของพี่น้องผู้หญิงอยู่ใกล้ เคียงกัน มีกิจกรรมแบบเดียวกัน ทำให้ผู้หญิงซึ่งเป็นรากของสังคมนั้นมีการรวมกลุ่มที่เกิดจากความสัมพันธ์ทางสายโลหิตอย่างแน่นแฟ้น ซึ่งใช้ร้อยด้วยกระบวนการเรียนรู้การผลิตผ้า การปฏิสัมพันธ์กันในเรื่องราวเหล่านี้ เช่น การหยิบยืมลวดลายกัน การเปรียบเทียบสีย้อมของกันและกัน ส่วนผู้ชายเป็นผู้ที่ต้องแสวงหาอำนาจทางสังคมนอกกลุ่มสายตระกูล แม้จะมีพันธะกับสายตระกูลของตนผ่านความเชื่อเรื่องผี (ของรักษาของพ่อ) ผู้ชายเข้าไปมีบทบาทหน้าที่ในพิธีกรรมสูงทั้งผี พรานหมัน และพุทธ ที่ทำให้

ผู้ชายสามารถ เลื่อนสถานภาพทางสังคมสูงขึ้นและมีอำนาจภายในครอบครัวสูง แต่กระนั้น ความขัดแย้งระหว่างเพศ สายตระกูล ก็ถูกคลี่คลายด้วยการจัดระเบียบทางสังคมที่หล่อหลอมและแยกปัจเจกออกกันได้ดีด้วยการจัดระเบียบทางสังคม ที่ให้ชายและหญิงได้ครอบครองฐานอำนาจที่ตรงกันข้าม

ลวดลายผ้ามีความสัมพันธ์กับกระบวนการทางสังคม ในการแสดงความแตกต่างสถานภาพสังคม ประเภทของผ้า บทบาทหน้าที่ในการใช้ผ้าอย่างชัดเจน ด้วยกฎเกณฑ์ของของลวดลายในการจัดระเบียบโครงสร้างของลวดลายในผ้าแต่ละประเภทซึ่งสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ทางสังคม ความแตกต่างทางเพศและบรรทัดฐานทางสังคมถูกแสดงผ่านลวดลาย เช่น ลายผ้าเป็นตาราง เป็นผ้าของผู้ชาย ลายผ้าที่ก่อตัวเป็นผ้าขึ้นเป็นของผู้หญิง ผ้ามนเป็นผ้าของผู้ชายและผ้าหน้ามุ้ง เป็นผ้าของผู้หญิงที่จะมีความสำคัญในพิธีแต่งงาน ความสูงต่ำทางสังคมถูกแสดงออกถึงตำแหน่งของลวดลาย เช่น ลายสร้อยสาจะ เป็นลายที่อยู่ด้านล่างของผ้า ผ้ามนที่เป็นผ้าของผู้ชายจะมีโครงสร้างลายที่อยู่ส่วนบนแต่ผ้าหน้ามุ้งจะมีลักษณะโครงสร้างลวดลายที่อยู่ด้านล่าง ^{ของผู้ให้หม} ซึ่งมีความสัมพันธ์กับสถานภาพที่แตกต่างระหว่างชายหญิงในสังคม ที่ผู้ชายจะมีสถานภาพสูงกว่าผู้หญิง ลวดลายเป็นเครื่องมือในการวัดมาตรฐานความสามารถของผู้หญิงแต่ละคนที่ถูกใช้ เป็นเกณฑ์ในการเลือกคู่แต่งงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะถูกสะท้อนอยู่ในกรรมวิธีการผลิต ลวดลายผ้าและลักษณะที่เป็นคู่ที่ปรากฏในการคำนวณ การสร้างลวดลาย ที่จะสัมพันธ์กับอุดมคติของการเป็นมนุษย์ในสังคมลาวที่สำคัญ คือ การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งจะ เป็น เครื่องมือสำคัญในการตัดสินสถานภาพทางสังคมของปัจเจกบุคคล การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์นั้นทำให้ปัจเจกบุคคลสามารถเลื่อนสถานภาพทางสังคมให้สูงขึ้นได้และมีบทบาทสำคัญในพิธีกรรม อาจกล่าวได้ว่า การผลิตผ้าเป็นส่วนหนึ่งของการปลูกฝังความคิดของการเป็นคู่ เป็นสื่อสังคมที่โต้ตอบอยู่กับปัจเจก ในขณะเดียวกัน ปัจเจกก็ใช้การผลิตลวดลายเพื่อสร้างความคิดทางสังคมให้เป็นจริงขึ้น ในรูปแบบของกิจกรรมและลวดลาย เพื่อแสดงออกถึงคุณสมบัติของตนและสื่อสารกับปัจเจกบุคคลอื่น ๆ ถึงสถานภาพนั้น ด้วยเหตุนี้สังคมจึงควบคุมการผลิตลวดลายของผู้หญิง ในขณะที่ผู้หญิงเป็นผู้ควบคุมการผลิตผ้า

ความเป็นคู่ที่เกิดจากสิ่งที่ตรงกันข้ามนั้นนอกจากจะสร้างสังคมให้คงอยู่แล้ว ความเป็นคู่นั้นยังแสดงถึงความอุดมสมบูรณ์ของมนุษย์และธรรมชาติ ซึ่งสังคมพยายาม

สร้างและดำรงสิ่งนี้ด้วยบรรทัดฐาน ความสัมพันธ์ และโครงสร้างทางสังคม ดังปรากฏในลวดลายนาฬิกาที่เป็นสัญลักษณ์ที่ผูกพันกับความอุดมสมบูรณ์ น้ำ พื้นดินและ เวลา ซึ่งมีความสำคัญกับวิถีชีวิตแบบกสิกรรม ซึ่งเป็นความพยายามของมนุษย์ในการควบคุมธรรมชาติด้วยวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้หญิงในการที่สานต่อความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติและวัฒนธรรมด้วยการผลิตสัญลักษณ์ผ่านทางลวดลาย นอกจากนี้ รูปแบบของสัญลักษณ์นาฬิกาที่มาร่วมกันในสังคมที่มีความเชื่อ เรื่องนาฬิกา ซึ่งจะปรากฏเป็น เส้นซิกแซกหรือ เส้นโค้งซึ่งในภาษาลาวเรียกว่า เอี้ย ลวดลายนาฬิกาบนผ้าลาว เวียงนี้ เป็นลายหลักที่พบอยู่ในผ้าทุกประเภท ยังมีความผูกพันกับพิธีกรรมทางสังคมที่แสดงถึงความเชื่อในเรื่องนาฬิกาอีกด้วย นอกจากนี้ ความเชื่อ เรื่องผีเจ้านายและของรักษาก็มีความสัมพันธ์กับนาฬิกา รวมถึงการก่อร่างกลุ่มเบื้องต้นทางสังคม เช่น ครอบครัว ก็วางอยู่บนร่างกายของนาฬิกา

ลวดลายตุลเสมีอนจะมีความสำคัญในเชิงความงามเพียงอย่างเดียว แต่แท้ที่จริงแล้ว ความหมายทางสังคมที่ซ่อนเร้นอยู่ในการยอมรับอิทธิพลของความงามก็เป็นสิ่งสังคมต้องการแสดงออกและสื่อสารโต้ตอบระหว่างกันผ่านสัญลักษณ์ทางสังคม ลวดลายเป็นสัญลักษณ์ในโลกแห่งความเป็นจริงและโลกสามัญที่มุ่งหมายจะสร้างความ เป็นอันหนึ่งเดียวกันด้วยรูปแบบของกฎเกณฑ์ของลวดลายร่วมกัน การก่อร่างกลุ่มทางสังคมผ่านทางสัญลักษณ์ความอุดมสมบูรณ์ร่วมกันซึ่ง เป็นพลังของกลุ่มที่จะต้องรักษาไว้ที่ลวดลายได้พยายามสื่อออกมาเพื่อแสดงให้เห็นถึงกลุ่มในเชิงประจักษ์ เพื่อตอกย้ำความรู้สึกนี้ให้ดำรงอยู่ด้วยภาพทางวัตถุที่อาจสื่อความหมายในรูปแบบต่าง ๆ แตกต่างไปตามบริบททางสังคม ลวดลายผ้ายังมีความหมายที่แสดงตัวตนของปัจเจกในกลุ่มสังคม การจัดประเภทกลุ่มชาติพันธุ์ซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นภายใต้ระบบสังคมแบบพหุชาติพันธุ์ ที่กลุ่มชาติพันธุ์สามารถแสดงออกถึงรูปสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมร่วมกันของกลุ่มทั้งในรูปแบบนามธรรมและรูปธรรม ซึ่งอาจถูกแสดงด้วยรูปธรรมทางการแต่งกายที่สามารถแบ่งแยกได้ด้วยรูปแบบ สี และลวดลาย

แม้ว่าในปัจจุบัน ผู้หญิงหาได้ลดความสำคัญในการเป็นผู้ผลิตผ้าที่แท้จริงในสังคมจะคงก็แต่ความหมายในเชิงพิธีกรรมที่จะดำรงความสำคัญของบทบาทของผู้หญิง เมื่อครั้งอดีตไว้ในรูปความสัมพันธ์ระหว่างผู้หญิงและผ้า หากแต่ลวดลายผ้าอาจไม่มีความหมายที่อธิบายได้ แต่ก็ยังเป็นสิ่งที่ดำรงอยู่ในสถานะของความงามทางสังคม